

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://philology.knu.ua/node/318>

УДК 81'42 = 134.2

МЕТОДИКА ЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ПОРТРЕТНИХ ОПИСІВ

Н. В. Бохун

gordienko2004@ukr.net

Кандидат філологічних наук, кафедри іспанської та французької філології

Київського національного лінгвістичного університету

(Міністерство освіти і науки України)

03680 м. Київ, вул. Лабораторна, 3, корпус № 2.

Стаття присвячена вивченню методики лінгвістичного аналізу портретних описів, яка уможливорює визначення мовностилістичних особливостей створення портрета дійової особи в іспанській художній літературі XIX-XX століть. Проаналізовано семантику мовних одиниць, що позначають зовнішність, внутрішній світ, кінетичні характеристики персонажа, а також основні компоненти семантичного аналізу, такі як спостереження, узагальнення, інтерпретація та класифікація. Найхарактерніші лексичні й образно-стилістичні засоби портретної репрезентації героя іспанськими авторами в художніх творах XIX-XX століть запропоновано розглядати з позицій ономасіологічного підходу, який передбачає сприйняття та представлення предметного світу в чуттєвому досвіді, в практичній свідомості носіїв мови, відображенні і репрезентації пізнаного та узагальненого в значенні мовних знаків. Розвиток мови – це процес послідовних безперервних змін в часі, що вдосконалюють мову та сприяють найефективнішому виконанню нею її комунікативної функції. Саме тому, дослідження семантики мови в історичному ракурсі має не лише лінгвістичну, а й національну, культурну та соціальну цінність. Сутність такого підходу в нашій науковій розвідці полягає в зіставленні та описі мовностилістичних засобів, що застосовувались при створенні портрета персонажа в художній літературі іспанськими письменниками в різні періоди, а саме, в XIX-XX столітті. Саме такий підхід дозволить виокремити специфіку портретної репрезентації персонажа у творах вказаного періоду. Подальші наукові розвідки з даної проблематики можуть бути спрямованими на аналіз найуживаніших засобів та форм портретної репрезентації персонажа в творах інших літературних жанрів та епох шляхом використання вищезгаданих методик дослідження значення слова.

Ключові слова: портретний опис, портретна репрезентація, портретна характеристика, лінгвістичний аналіз, методика портретного опису, іспанська художня література, мовностилістичні особливості, створення портрета персонажа.

© Бохун Н. В. [Бохун Н. В.] *gordienko2004@ukr.net*

Методика лінгвістичного аналізу портретних описів (Українською)
[Методика лингвистического анализа портретных описаний] (На укр. яз.)

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

МЕТОДИКА ЛИНГВИСТИЧЕСКОГО АНАЛИЗА ПОРТРЕТНЫХ ОПИСАНИЙ

Н. В. Бохун

gordienko2004@ukr.net

Кандидат филологических наук кафедры испанской и французской филологии

Киевского национального лингвистического университета

(Министерство образования и науки Украины)

03680, г. Киев, ул. Лабораторная, 3, корпус № 2.

Статья посвящена изучению методики лингвистического анализа портретных описаний, которая делает возможным определение языковых и стилистических особенностей создания портрета действующего лица в испанской художественной литературе XIX-XX веков. Проанализирована семантика языковых единиц, которые обозначают внешность, внутренний мир, кинетические характеристики персонажа, а также основные компоненты семантического анализа, такие как наблюдение, обобщение, интерпретация и классификация. Самые отличительные лексические и образно-стилистические средства портретной репрезентации героя испанскими авторами в художественных произведениях XIX-XX веков предложено рассматривать с позиции ономастического подхода, который предусматривает восприятие и представление предметного мира в чувственном опыте, в практическом сознании носителей языка, отображении и репрезентации всего того, что было познано и обобщено в значении языковых знаков. Развитие языка – это процесс последовательных, непрерывных изменений во времени, которые совершенствуют язык и способствуют самому эффективному исполнению его коммуникативной функции. Поэтому исследование семантики языка в историческом ракурсе имеет не только лингвистическую, но и национальную, культурную и социальную ценность. Сущность такого подхода в нашем научном исследовании сводится к сопоставлению и описанию языковых и стилистических средств, которые употреблялись при создании портрета персонажа в художественной литературе испанскими писателями в разные периоды, а именно в XIX-XX веках. Именно такой подход позволит выделить специфику портретной репрезентации персонажа в произведениях указанного периода. Последующие научные исследования по данной проблеме могут быть направлены на анализ самых употребляемых средств и форм портретной репрезентации персонажа в произведениях других литературных жанров и эпох путем использования вышеупомянутых методик исследования значения слова.

Ключевые слова: портретное описание, портретная репрезентация, портретная характеристика, лингвистический анализ, методика портретного описания, испанская художественная литература, языковые и стилистические особенности, создание портрета персонажа.

(Problems of linguistic semantics)

Linguistic analysis methods of portrait description (in Ukrainian)

[**Metodyka lingvistychnoho analizu portretnyh opysiv**]

© Bohun N. V. [Bohun N. V.] gordienko2004@ukr.net

LINGUISTIC ANALYSIS METHODS OF PORTRAIT DESCRIPTION

N. V. Bohun

gordienko2004@ukr.net

PhD (Philology) of Spanish and French philology department of
Kyiv national linguistic university
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
3 Labaratornaya street, Kyiv, Ukraine, 03680

The article is devoted to the research of linguistic analysis methods of portrait description which contributes to the lingual and stylistic specifics identification of the character's portrait creation in Spanish Belles-Lettres of the 19th-20th centuries. The semantics of lingual signs which denominate character's appearance, his inward and kinetic characteristics has been analysed. The main components of semantic analysis such as survey, generalization, interpretation and classification have been examined. The most distinguishing lingual and stylistic features of the character's portrait representation used by Spanish authors in Belles-Lettres of the 19th-20th centuries are offered to be investigated from the position of the onomasiological approach, which provides the subject world's perception and presentation in the sensory experience, in the informant's practical consciousness, in the reflection and representation of everything which was cognized and summarized in the meaning of lingual signs. The language development is process of consecutive and uninterrupted changes during a long time, which improves language and promotes the most effective implementation of its communicative function. That is why the language semantics research from the historical viewpoint it is not only of great linguistic value, but also of national, cultural and social one. The point of this approach in our scientific investigation reduces to the comparison and description of lingual and stylistic feature's which were used during the character's portrait creation by Spanish writers in Belles-Lettres in different periods, exactly in 19th-20th centuries. Especially this approach will permit to mark out the specificity of personage portrait representation in the texts under study. The further scientific researches on this issue can be concentrated to the analysis of the most used lexic and forms of character's portrait creation in the works of another literary genres and epoches by the application of above-mentioned methodology of the word's meaning research.

Key words: portrait description, portrait representation, portrait characteristic, linguistic analysis, methods of portrait description, Spanish belles-lettres, lingual and stylistic peculiarities, personage portrait creation.

© Бохун Н. В. [Бохун Н. В.] *gordienko2004@ukr.net*

Методика лінгвістичного аналізу портретних описів (Українською)
[Методика лингвистического анализа портретных описаний] (На укр. яз.)

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://philology.knu.ua/node/318>**Вступ**

Антропоцентрична парадигма в сучасному вітчизняному та зарубіжному мовознавстві характеризується спільним об'єктом наукових пошуків, яким є образ людини як творця мови. Незважаючи на численність лінгвістичних розвідок вітчизняних та зарубіжних учених (В. С. Барахова, Б. Є. Галанова, М. Г. Уртмінцевої, G. Carullo Sylvia, M. Iriarte López), спрямованих на вивчення віддзеркаленого в мові образу людини з його національними, соціальними, історичними прикметами, які формують портрет персонажа, найменш розкритими залишаються портретні описи героїв в іспанських художніх творах XIX-XX століть. Недостатньо вивчені способи та форми створення портретного опису персонажа іспанськими письменниками різних літературних течій, семантика лексичних одиниць на позначення зовнішнього вигляду персонажів, їх характеру, міміки та жестів, а також методика лінгвістичного аналізу портретних описів.

Актуальність нашого дослідження зумовлена антропоцентричним спрямуванням сучасних лінгвістичних студій художнього тексту, необхідністю системного опису динаміки репрезентації образу людини у національно-специфічних контекстах художньої літератури, а також потребою спеціальних досліджень методики лінгвістичного аналізу портретних описів персонажа в іспанській художній літературі XIX-XX століть.

Метою роботи є визначення методики лінгвістичного аналізу портретних описів дійової особи в іспанських художніх творах для подальшого вивчення структурних, семантичних та стилістичних властивостей портрета персонажа.

Об'єктом дослідження є портретні описи персонажів іспанських художніх творів XIX-XX століть.

Предметом вивчення є методика лінгвістичного аналізу портретних описів дійової особи в іспанській художній літературі XIX-XX століть.

Матеріалом дослідження слугували портретні описи із творів іспанських авторів XIX-XX століть. Звернення до творів указанного періоду зумовлене тим, що всі вони містять опис зовнішності та внутрішнього світу людини, їх автори є представниками різних літературних течій XIX століття, а саме, романтизму, критичного реалізму, натуралізму та модернізму і реалізму XX століття. Застосування запропонованих методик дослідження значення слова уможливило простежити шляхи еволюції словесного портрета персонажа.

Методи дослідження. Відповідно до поставлених завдань у роботі використовувались такі методи: *аналіз словникових дефініцій* – з метою виявлення номінативних особливостей лексичних одиниць на позначення

(Problems of linguistic semantics)

Linguistic analysis methods of portrait description (in Ukrainian)**[Metodyka lingvistycznego analizu portretnych opisyw]**© Bohun N. V. [Bohun N. V.] gordienko2004@ukr.net

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://philology.knu.ua/node/318>

словесного портрета персонажа в художньому тексті; *компонентний аналіз* – для визначення семантичних складників досліджуваних лексичних одиниць, *описовий метод* – для з'ясування структурно-семантичних характеристик портрета персонажа в іспанській літературі XIX-XX століть; *контекстуально-ситуативний* та *інтерпретативний аналізи* – для виявлення значущих текстових елементів, контекстуально збагачених додатковим поняттєвим та емоційним змістом у створенні образу персонажа; *метод зіставлення* – для порівняння лексичних засобів створення художнього портрета дійової особи представниками різних літературних течій Іспанії.

Наукова новизна нашої роботи полягає в тому, що в ній уперше здійснено комплексне дослідження методики лінгвістичного аналізу портретних описів персонажів в художніх творах іспанських авторів XIX-XX століть, яка уможливіє визначення його структурно-композиційної побудови.

Основний зміст

План змісту мови відображає в собі не лише навколишнє середовище, але й наші знання, думки, почуття, пов'язані з ним, і являє собою велике поле дослідження для спеціалістів багатьох галузей знань: філософів, логіків, психологів і, відповідно, мовознавців. Однак, на відміну від нелінгвістичних наук, які вивчають семантику мови без урахування плану вираження, в лінгвістиці закріпилась стійка традиція досліджувати ті значення, які виражені та закріплені певною мовною формою. Семасіологія, яка займається проблемами вивчення плану змісту мови, керується своєю методикою. Ця методика передбачає використання сукупності різноманітних методів та прийомів дослідження, спрямованих на виявлення складних та прихованих мовних форм, в яких реалізуються ті чи інші види значень, а також певні семантичні якості мовних одиниць.

Наша наукова розвідка присвячена вивченню методики лінгвістичного аналізу портретних описів персонажа в іспанській художній літературі XIX-XX століть. Головним прийомом дослідження, який уможливить вивчення основних засобів та способів створення портретної характеристики, є семантичний рівень аналізу мовних одиниць, що базується на виявленні їх структурних характеристик та визначенні складників їх системного значення. Семантичний підхід зорієнтований на розгляд слів у широкому семантичному та синтаксичному контексті, у комунікативному та семантико-прагматичному аспектах [5, с. 50–51], він є спрямованим на роз'яснення слова: експлікацію семантичної структури слова (множини взаємообумовлених лексико-семантичних

© Бохун Н. В. [Bohun N. V.] gordienko2004@ukr.net

Методика лінгвістичного аналізу портретних описів (Українською)
[Методика лингвистического анализа портретных описаний] (На укр. яз.)

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://philology.knu.ua/node/318>

варіантів), а також на уточнення значень, що її реалізують [4, с. 85–86].

Основним компонентом семасіологічного дослідження в лінгвістиці є розкладання лексичного значення на складники, встановлення їхньої системно-реляційної організації, а також дослідження семної динаміки, парадигматичного включення лексеми, її синтагматики та епідигматики [3, с. 12–13]. У нашій науковій розвідці передбачено аналіз складових компонентів мовних одиниць на основі словникових дефініцій як засобу виявлення лексико-семантичних зв'язків слів. Один із варіантів такого підходу полягає в послідовному порівнянні словникових тлумачень слів. Можливий ступінь зв'язності двох слів засвідчує кількість спільних та відмінних елементів. Ми поділяємо точку зору Е. Ф. Скороходька, згідно з якою словники тлумачного типу є надійним знаряддям лінгвістичного дослідження, оскільки тлумачення слова в словнику може слугувати базою для опису його значення в термінах семантичних складових [6, с. 42]. Наприклад, в іспанській мові прикметники на позначення краси персонажа *bonito* та *bello* мають схожі значення. Синонімічний зв'язок між словами встановлюється за допомогою наявності спільного компонента “*que tiene belleza*”. Таким чином, для дослідження лексичних одиниць, що позначають портрет персонажа, передбачено виявлення зафіксованої сучасними лексикографічними джерелами структури їх значення, а також переліку їх найменших складників.

При дослідженні мовностилістичних особливостей створення портрета персонажа в іспанській художній літературі XIX–XX століть ми також звертаємо увагу на той факт, що специфіка лексичного значення детермінується статусом ономастики – розділом мовознавства, який вивчає основні закономірності історії розвитку та функціонування власних назв. Ономастика – це частина лінгвістики, яка має безпосередній зв'язок з позамовною реальністю. Необхідність включення позамовної інформації в значення мовного знака переконано доводять представники лінгвокраїнознавчої теорії слова [2, с. 170–172]. Екстралінгвальний бік значення утворюють етнографічний, історичний, географічний та літературознавчий компоненти. Однак облігаторність позамовного чинника в значенні власної назви не робить його загальний обсяг стабільним та незмінним. Те, яке значення співвідносить автор з власною назвою, залежить від певних позаконтекстних та контекстних умов. Це можуть бути знання про позначуваний об'єкт, умови, в яких відбулося перше знайомство з об'єктом, значимість об'єкта для митця слова, зміст висловлення, в якому вживаються ім'я, ситуація спілкування. Лінгвальний компонент передбачає констатацію мовної інформації, тобто відомості про характер та склад значення даного мовного знака, а саме

(Problems of linguistic semantics)

Linguistic analysis methods of portrait description (in Ukrainian)**[Metodyka lingvistycznego analizu portretnych opisyw]**© Bohun N. V. [Bohun N. V.] gordienko2004@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://philology.knu.ua/node/318>

мовної приналежності імені (слова), від якого утворена його словотворча модель. Мовна інформація є більш постійною та незмінною частиною значення саме пропріальної одиниці у порівнянні з позамовним компонентом. Отже, об'єкт значення власної назви відноситься до числа перемінних характеристик даного розряду лінгвістичних знаків.

Ономасіологічний аналіз значення лексичних одиниць уможливорює опис номінативного акту як акту мовленнєво-мисленнєвого, тобто як результату пізнавальної діяльності людини, що встановлює зв'язки між сутностями оточення та відображає їх у створюваному найменуванні. Мовні одиниці, які позначають портретні ознаки персонажа, розглядаються з позицій ономасіологічного підходу, який передбачає аналіз співвідношення предметного світу, сприйняття та представлення його в чуттєвому досвіді, в практичній свідомості носіїв мови, відображенні і репрезентації абстрактного, теоретично пізнаного та узагальненого в значенні мовних, особливо, словесних знаків.

Поряд з переліченими прийомами аналізу, які перебувають у фокусі уваги нашої роботи, в якості інструменту дослідження фактичного матеріалу застосовується опис семантики мовних одиниць в портретних описах, основними компонентами якого є спостереження, узагальнення, інтерпретація та класифікація. Лексичні одиниці, які аналізуються, подано разом із мовним контекстом, який в свою чергу пов'язаний із зовнішньою ситуацією використання слова, що слугує основним засобом виділення та розкриття потрібного значення одиниці. Оскільки кожна мова по-своєму вибирає ті аспекти та характеристики різних предметів, явищ, процесів, які семантично їх поєднують та дозволяють позначити одним словом, то в роботі також застосовано опис значень лексичних одиниць шляхом їх перекладу з іспанської на українську мову. В іспанській мові семантично поєднуються та позначаються одним словом ті реальні процеси, які в українській мові мають різні найменування. Звідси, встановлення художньої значущості мовних елементів досягнуто шляхом порівняння тексту в оригіналі та його перекладу, що сприяє встановленню співвідношень загального в структурі різномовних художніх текстів та специфічного для кожної мови. Цей підхід дозволяє поставити питання про різну художню сутність одних і тих самих елементів в різних мовах (наприклад, в алюзія в іспанській та в українській мовах).

Нами виокремлено різні види антропонімічних алюзій у портретних характеристиках реалістичних романів ХІХ століття:

– *індивідуалізовані інтернаціональні алюзії*, коли особливі прикмети нових персонажів корелюють з манерами та діями відомих літературних героїв,

© Бохун Н. В. [Bohun N. V.] gordienko2004@ukr.net

Методика лінгвістичного аналізу портретних описів (Українською)
[Методика лингвистического анализа портретных описаний] (На укр. яз.)

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://philology.knu.ua/node/318>

запозичених з прецедентних текстів (текстів-оригіналів). Так, наприклад, ім'я дона Жуана через сталі асоціації з певними вчинками, особистими якостями персонажа зберігає інформацію про чоловіка-залицяльника. Алюзивний антропонім Б. Переса Гальдоса – Хуан Теноріо без спеціальних коментарів з боку автора твору активізує риси такої “оригінальної” (*aquél fue de los más originales*) людини у наведеному портретному описі: *Pero lo más singular en D. Juan Tafetán era su afición a las muchachas guapas. El mismo, cuando no ocultaba su calvicie con sus seis pelos llenos de pomada, cuando no se teñía el bigote, cuando andaba derecho y espigado por la poca pesadumbre de los años, había sido un Tenorio formidable. Oírle contar sus conquistas era cosa de morirse de risa, porque hay Tenorios de Tenorios, y aquél fue de los más originales* [7, p. 92].

Розглянемо іншу *індивідуалізовану інтернаціональну алюзію* в портретній характеристиці дона Хуана Тафетена:

Con su carilla bermellona, su bigote teñido de negro, sus ojuelos vivarachos, su estatura mezquina, su pelo con gran estudio peinado para ocultar la calvicie, D. Juan Tafetán presentaba una figura bastante diferente de la Antínoo, pero era muy simpático, tenía mucho gracejo y felicísimo ingenio para contar aventuras graciosas [7, p. 92].

Серед прикметників, які дають оцінку зовнішності героя з точки зору його відношення до естетичного ідеалу, немає таких, які б характеризували досконалу чоловічу фігуру. Маленький зріст (*estatura mezquina*), лисина (*calvicie*), пофарбовані вуса (*el bigote teñido de negro*) підкреслюють кумедний вигляд Тафетана. Автор зазначає, що його героєві “далеко” до Антіноя в плані зовнішності. Алюзивний антропонім Б. Переса Гальдоса – Антіной активізує риси фізично привабливого юнака, яким був раб римського імператора Адріана, що відзначався міцною статурою, широкими плечами, досить тонкими руками, круглим обличчям, повними щоками, пухкими губами, великим носом та прямими бровами.

– *ідеалізовані національні алюзії*, коли окремі прикмети персонажа поза широким контекстом культури, її конкретно-історичними особливостями важко уявити. Так, наприклад, присутність блідості була майже обов'язковою в літературних жіночих портретах ХІХ століття. Тому словесний портрет доньки доні Перфекти – Росаріто, містить алюзії на відомих персонажів новел: *Enriqueta* та *Julia* – тендітних, блідолиць, яких наслідували представниці жіночої статі епохи літературної діяльності Б. Переса Гальдоса: *Era Rosarito una muchacha de apariencia delicada y débil, que anunciaba inclinaciones a lo que los portugueses llaman saudades. En su rostro fino y puro se observaba algo de la pastosidad nacarada*

(Problems of linguistic semantics)

Linguistic analysis methods of portrait description (in Ukrainian)

[Metodyka lingvistycznego analizu portretnych opisyw]

© Bohun N. V. [Bohun N. V.] gordienko2004@ukr.net

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://philology.knu.ua/node/318>

que la mayor parte de los novelistas atribuyen a sus heroínas, y sin cuyo barniz sentimental parece que ninguna Enriqueta y ninguna Julia pueden ser interesantes [7, p. 42].

Таким чином, будучи засобом створення портретів героїв, алюзії, які використовує Б. Перес Гальдос, містять у собі асоціації з різноманітними елементами культури, що склалась задовго до створення твору, та виконують при цьому важливі змістові та ідейно-естетичні функції.

В нашій роботі текст розглянуто з позиції “стилістики сприйняття” (стилістики отримувача мови, стилістики декодування) [1, с. 88], коли лінгвістичний аналіз акцентовано на самому тексті, його раціональному та емоційному впливові на читача. Аналіз художнього тексту передбачає дослідження контекстуальної взаємодії елементів різних мовних рівнів (синтаксичних структур, значень слів) та визначенні їх ролі у формуванні його змісту.

Розвиток мови – це процес послідовних безперервних змін в часі, що вдосконалюють мову та сприяють найефективнішому виконанню нею її комунікативної функції. Саме тому дослідження семантики мови в історичному ракурсі має не лише лінгвістичну, а й національну, культурну та соціальну цінність. Сутність такого підходу в нашому дослідженні полягає в зіставленні та описі мовностилістичних засобів, що застосовувались при створенні портрета персонажа в художній літературі іспанськими письменниками в різні періоди, а саме, в ХІХ-ХХ столітті. В науковій розвідці передбачено здійснення порівняння значень таких одиниць мови, як словосполучення та речення, що характеризують дійових осіб у творах іспанських авторів з урахуванням історичних та політичних умов в країні, де створювався твір, філософських та естетичних поглядів автора, його приналежності до тієї чи іншої літературної течії.

Висновки

Отже, використання вищевказаних методик дослідження значення слова у їх поєднанні може слугувати меті опису мовностилістичних особливостей створення портрета персонажа в художній іспанській літературі ХІХ-ХХ століть. Описовий метод з такими його прийомами, як компонентний аналіз, застосування зовнішньої та внутрішньої інтерпретації є найпродуктивнішим засобом дослідження стилістичних характеристик дійових осіб в іспанських художніх творах ХІХ-ХХ століть. Він передбачає безпосереднє спостереження, аналіз, класифікацію і зіставлення мовних засобів.

© Бохун Н. В. [Bohun N. V.] gordienko2004@ukr.net

Методика лінгвістичного аналізу портретних описів (Українською)
[Методика лингвистического анализа портретных описаний] (На укр. яз.)

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://philology.knu.ua/node/318>

Перспективи подальших наукових розвідок

Подальші наукові розвідки з даної проблематики можуть бути спрямованими на аналіз найуживаніших засобів та форм портретної репрезентації персонажа в творах різних літературних жанрів та епох. Перспективним видається застосування запропонованої методики лінгвістичного аналізу для проведення зіставного аналізу творів XV-XVIII століть, коли іспанська мова набуває національного змісту та колориту.

Література

1. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка: Стилистика декодирования: [учеб. пособие.] / И. В. Арнольд. – [3-е изд.]. – М. : Просвещение, 1990. – 301 с.
2. Верещагин Е. М. Лингвострановедческая теория слова / Евгений Михайлович Верещагин, Виталий Григорьевич Костамаров. – М. : Русский язык, 1980. – 320 с.
3. Гольдберг В. Б. Контрастивный анализ лексико-семантических групп / В. Б. Гольберг. – Тамбов : ТГПИ, 1988. – 50 с.
4. Кубрякова Е. С. Об одном фрагменте концептуального анализа слова *память* / Е. С. Кубрякова // Логический анализ языка. Культурные концепты. – М. : Наука, 1991. – С. 85–91.
5. Никитина С. Е. Семантический анализ языка науки / С. Е. Никитина. – М. : Наука, 1987. – 143 с.
6. Скороходько Э. Ф. Информационно-поисковая система “Бит” / Э. Ф. Скороходько. – К. : Наукова думка, 2008. – 219 с.

Джерельна база

7. Pérez Galdós B. *Doña Perfecta* / Benito Pérez Galdós. – Madrid : Alianza Editorial, 2005. – 272 p.

References

1. Arnold I. V. *Stilistika sovremennogo angliyskogo yazyika: Stilistika dekodirovaniya* [The style of modern English language: Stylistics of decoding. Moscow, Prosveschenie, 1990. 301p. (In Russ)].
2. Vereschagin E. M. Kostomarov V. I. *Lingvostranovedcheskaya teoriya slova*. [The linguistic-cultural theory of words]. Moscow, Russkiy yazyik, 1980. 320 p. (In Russ)].
3. Goldberg V. B. *Kontrastivnyi analiz leksiko-semanticheskikh grupp* [Contrastive analysis of lexico-semantic groups]. Tambov, TGPI, 1988. 50 p. (In Russ)].
4. Kubryakova E. S. *Ob odnom fragmente kontseptualnogo analiza slova pamyat* [About one fragment of conceptual analysis of word *memory*]. Logicheskiy analiz yazyika. Kulturnye kontseptyi. [Language Logical analysis of. cultural concepts]. Moscow, Nauka, 1991. pp. 85-91. (In Russ)].
5. Nikitina S. E. *Semanticheskiy analiz yazyika nauki* [Semantic analysis of science language]. Moscow, Nauka, 1987. 143 p. (In Russ)].
6. Skorohodko E. F. *Informatsionno-poiskovaya sistema “Bit”* [The information retrieval system “Bit”]. Kyiv, Naukova dumka, 2008. 219p. (In Russ)].
7. Pérez Galdós B. *Doña Perfecta*. Madrid, Alianza Editorial, 2005. 272 p.

(Problems of linguistic semantics)

Linguistic analysis methods of portrait description (in Ukrainian)

[Metodyka lingvistичного аналізу портретних описів]

© Bohun N. V. [Bohun N. V.] gordienko2004@ukr.net